

Drejtimi i procesit të të nxënës dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies
Fletë pune 2: Përse metoda tradicionale e mësimdhënies nuk është e mjaftueshme, çfarë të mëson mësuesi ndryshon nga ajo çfarë mësohet nga nxënësi dhe ajo që mësohet nga nxënësi ndryshon nga ajo që zbatohet në jetën reale.

Mësuesit që janë trajnuar përgjatë linjave tradicionale të mësimdhënies priren të mbivlerësojnë ndikimin e mësimit me anë të të folurit - "Ajo çfarë thuhet - mësohet". Kjo pikëpamje është veçanërisht e zakonshme ku mësuesit shpesh përballen me kurrikula të mbushura me dije të shumta e komplekse. Atëherë duket se joshesh dhe jep mësim në mënyrën që të duket më e shpejtë dhe më efikase - mësuesi jep leksione, nxënësi dëgjon dhe një mësues i historisë mund të mendojë, "Tani unë e mbarova shekullin e 20".

Por, a mësojnë nxënësit vetëm duke dëgjuar leksione? Dhe a i kanë mësuar ata të gjithë ato që mësuesi dëshiron të ata të mësonin?

"E thëna (nga mësuesi) përkundrejt të mësuarës (nga nxënësi)

Nën këndvështrimin konstruktivist, përgjigja për këto pyetje është jo. "Të mësuarit nga mësuesi përkundrejt asaj çka nxënësi mëson vetë." Të mësuarit është një proces individual. Nxënësit ndërtojnë, si të thuash, sistemet e tyre individuale të njohurive. Ata lidhin atë çka dinë dhe e kanë kuptuar me informacionin e ri, duke përdorur koncepte, duke krijuar ide, duke gjykuar nën dritën e përvojës së tyre etj. Ata kërkojnë kuptimin dhe logjikën në atë çka mësojnë, ata përcaktojnë çfarë është e rëndësishme dhe ia vlen të kujtohet, dhe çfarë nuk është e tillë dhe, rrjedhimisht, mund të harrohet.

Ata gjithashtu bëjnë edhe gabime.

Një mësues që jep mësim para një audience prej 30 nxënësish duhet të jetë i vetëdijshëm se në mendjet e nxënësve, prodhohen dhe integrohen rreth 30 versione të ligjëratës së mësuesit, në sistemet e të kuptuarit të nxënësve - në strukturat njohëse, siç i ka quajtur profesori i njohur i psikologjisë Jerome Bruner.

Por, të mësuarit nuk është vetëm ndërtimi i kuptimit, por edhe analiza e gabimeve. Nxënësit e rinj, për shembull, mund të besojnë se nata vjen sepse perëndon dielli, sepse kjo është ajo çka shohin ata. Sigurisht, mësuesit kanë të drejtë kur përpiqen të korrigjojnë këtë mënyrë të menduarit. Nga këndvështrimi i nxënësit, analizë dhe interpretimi prej tij janë të vështira dhe ndonjëherë edhe të pakëndshme. Për këtë arsye, leksioni i mësuesit, mund të jetë pjesë e një informacioni të ri për një nxënë, ndërkohë që një tjetër bëhet i vetëdijshëm për një gabim ose keqkuptim që ka nevojë të korrigjohet.

Nga një këndvështrim konstruktivist, ne duhet kësaj të presim që gabime të logjikës, të menduarit dhe të keqkuptimit të informacioneve të jenë rregull e jo përjashtimi - jo vetëm në mendjet e nxënësve tanë, por edhe në mendjet tona.

Për këtë arsye, rishikimi i strukturave tona njohëse është më i ndërlikuar sesa thjesht zëvendësimi i "njohurive të vjetra" me "njohuri të reja", të cilat mësuesi mund t'i ofrojë duke "ua treguar nxënësve". Përkundrazi, ai është një proces i vazhdueshëm, që shtrihet në një periudhë më të gjatë kohore, në të cilën grupe kontradiktore idesh dhe nocionesh konkurrojnë me njëri-tjetrin - dhe janë vetë nxënësit që ndërmarrin përpjekjen e analizës dhe të interpretimit e jo mësuesit.

"Të mësuarit përkundrejt zbatimit të tij në jetën reale"

Mësuesit që përpiqen të korrigjojnë gabimet e nxënësve, do të shohin se thjesht, "duke u treguar" atyre se çfarë është "e drejtë" shpesh nuk është e mjaftueshme. Ata përballen me problemet e mëposhtme:

- Nxënësit nuk duket se po "dëgjojnë": si të përballem unë me problemin se nxënësit, shpesh herë nuk i ndryshojnë idetë e tyre të gabuara, pasi atyre u janë mësuar faktet e koncepte e sakta etj?
- "Nxënësit mësojnë si papagaj": si mund të merrem unë me problemin se njohuritë e shkollës bashkëjetojnë së bashku me një lloj të menduarit naiv - me gabime në logjikë dhe në të menduar, mendime të bazuara në informacione të pasakta, në referenca të përvojës së përditshme, të cilat nxënësit nuk i lidhin së bashku? Ata i mësojnë njohuritë e tyre shkollë përmendësh, vetëm për testet dhe pastaj i harrojnë ato.

Çdo mësues i di këto probleme. Për t'i kapërcyer ato, edhe të mësuarit konstruktivist nuk është i mjaftueshëm. Nxënësit duhet të bëjnë diçka me atë që kanë mësuar. Ata duhet ta zbatojnë atë. Për një mësues kjo do të thotë, për shembull:

- asnjë leksion i pashoqëruar me një detyrë për t'u ndjekur;
- të dëgjohen nxënësit, për shembull, prezantimet, për të vlerësuar procesin e tyre të të mësuarit dhe arritjet;
- që t'i bëjë nxënësit përgjegjës për zhvillimin e tyre, për shembull, duke u caktuar mësimet nëpërmjet detyrave;
- që duhet të dëgjojnë reagimet e nxënësve : ajo çfarë unë vlerësoj të rëndësishme është ... Unë mësoj më mirë kur ...

Detyra e mësimit është që të ofrojë mundësi të përshtatshme për nxënësit për të mësuar dhe të diskutojë me ta për çfarë ecën mirë dhe çfarë jo. Të mësuarit konstruktivist, duke përfshirë edhe analizën dhe interpretimin nga nxënësit si dhe zbatimin e detyrave kërkojnë kohë. Prandaj mësuesi, ndoshta së bashku me nxënësit, duhet të bëjë zgjedhjen se cilat janë temat që meritojnë më shumë kohë për t'u trajtuar. "Bëj më pak, por bëj atë mirë."